

Arkeologisk registrering

Sak: 2017/11929

Skåruddalen steinuttak i Spydeberg kommune

Morten Bertheussen 2019

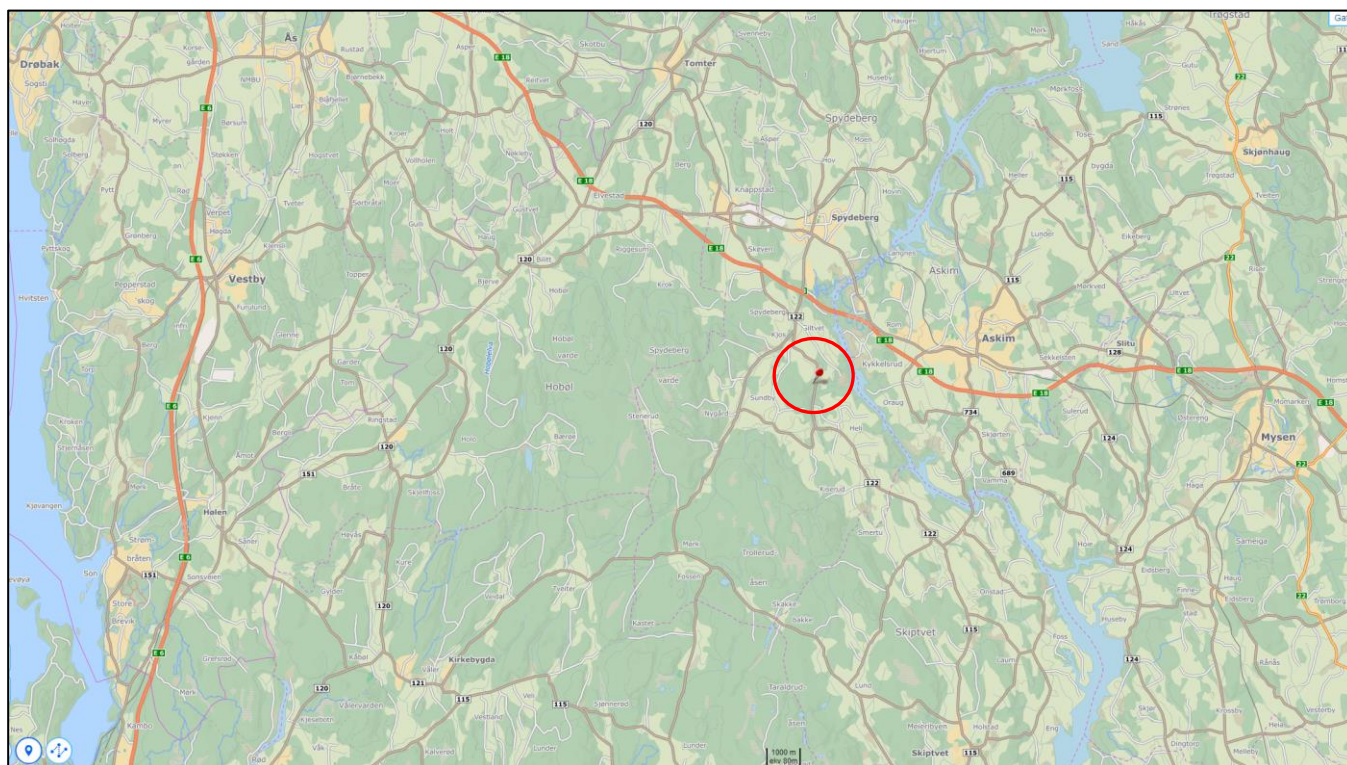

Forside: Jan Berge ved prøvestikk.

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK REGISTRERING

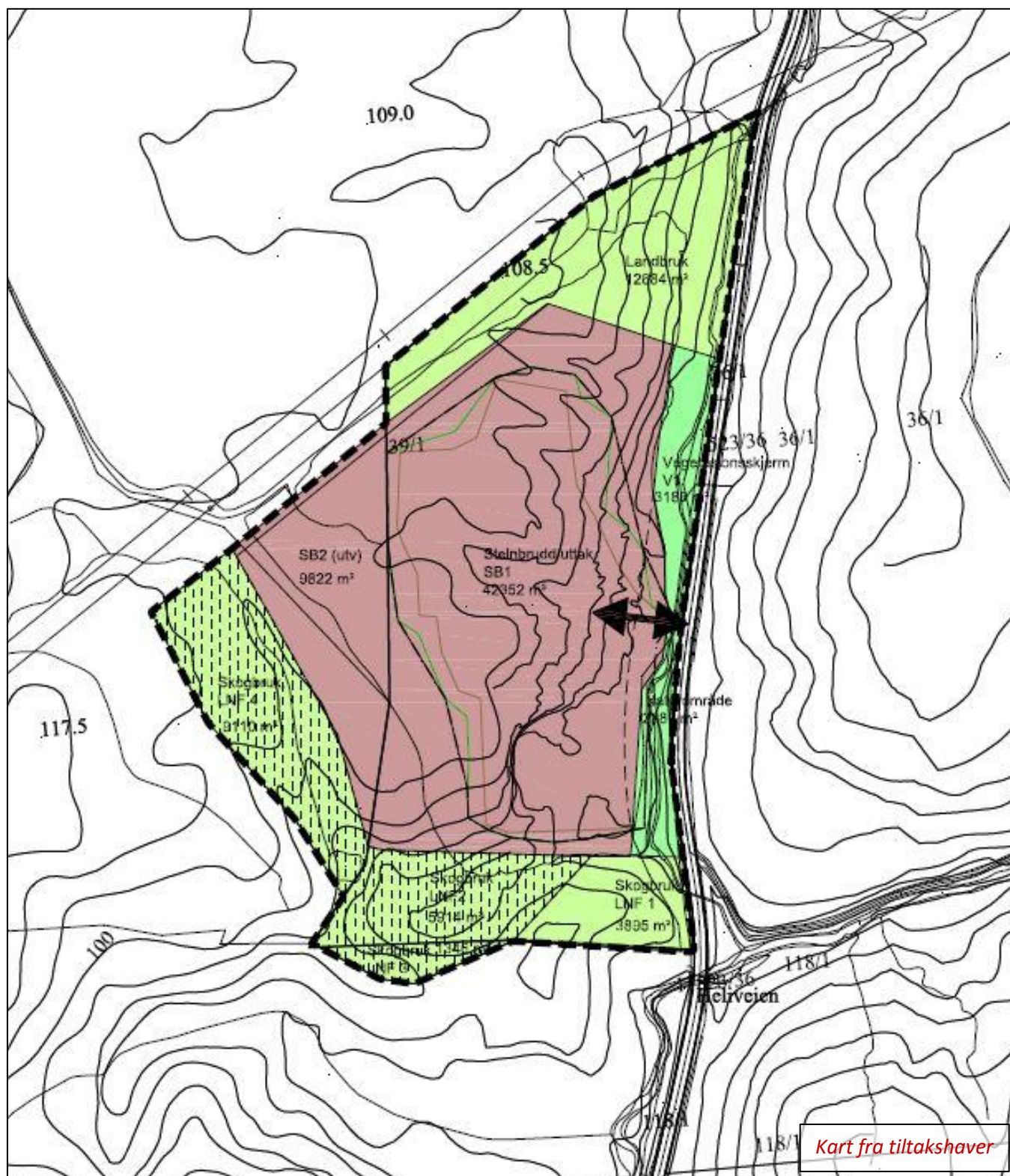
Kommune:	Spydeberg		
Gårdsnavn:			
Bruksnavn:	Rud søndre		
Gnr./bnr.:	39/1		
Høyde over havet:			
Tiltakshaver:	Oslo Pukk Kjell Sørli AS		
Adresse:	Heliveien 184		
	1820 Spydeberg		
Navn på sak:	Detaljregulering for Skåruddalen steinuttak		
Saksnummer:	2017/11929		
Registreringsperiode:	23.18.2019	Ved:	Morten Bertheussen
Rapportperiode:	Mai/Juni 2019	Ved	Morten Bertheussen
FAGLIGE KONKLUSJONER:		ASKELOADEN ID:	
☒	Ingen funn:		
☐	Funn av automatisk freda kulturminner:		
☐	Løsfunn – ikke automatisk:		
☐	Forenklet dispensasjon – utgravd:		
☐	Freda kulturminner i området (fra før):		
Stikkord:	Ingen funn		

BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Enerhaugen arkitektkontor, på vegne av Oslo Pukk Kjell Sørli AS varslet om oppstart av detaljregulering for utvidelse/videreføring av eksisterende steinbrudd/pukkverk i Skåruddalen, Spydeberg kommune.

Østfold fylkeskommune varslet i den forbindelsen om registrering i planområdet, før det kan gis endelig utsagn i saken, jf. Kulturminnelovens § 9.

SAMMENDRAG

Den 23.5.2018 utførte Østfold fylkeskommune registrering ved Skåruddalen Pukkverk i Spydeberg. Tiltaksområdet ble nøye synfart og fem prøvestikk ble gravd. Vi påviste ingen automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet.

OMRÅDEBESKRIVELSE

Tiltaksområdet ligger ca. 4,3 kilometer sør for Spydeberg sentrum, rundt 3,5 kilometer vestsørvest for Askim sentrum og snaue 1,2 kilometer vest for Glomma. Det ligger i et trangt nord-sørorientert daldrag med mange raviner. Langs denne siden av Glomma veksler det mellom jordbrukslandskap og mindre skogsområder.

KULTURMINNER I NÆROMRÅDET

Det er ikke kjent noen automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. Ca. 1 km mot øst, ved Glommas bredd, er det kjent et større, sammenhengende område med bosetningsspor fra steinalder. Dette har id 62404 i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden. Et tilsvarende område på motsatt side av Glomma er også registrert (id 129571). Ca. 900 m i vestlig retning fra planområdet er det registrert et gravfelt, som har Askeladden id 30125. Øvrige kjente kulturminner fra nærområdet, som er kartfestet, er også gravminner (jf. kart nedenfor). Høsten 2017 er det gjort funn av et flintavslag på åkeren på østsiden av Heliveien, ca. 300 m øst for planområdet. Dette er ennå ikke undersøkt videre, eller lagt inn i Askeladden.

Det er forøvrig fra gammelt av levert inn en stor mengde steinalderfunn fra gårder i nærområdet, inkludert mange økser. Dette tyder på at det i slutten av eldre steinalder har vært stor aktivitet flere steder i relativ nærhet til planområdet. Disse funnene er imidlertid i liten grad kartfestet, og det hefter dermed usikkerhet rundt hvilke steder i terrenget de stammer fra.

STRATEGI OG METODE

Registreringsmetoden var prøvestikking med spade og såld. Prøvestikking er velegnet til å påvise boplasser og aktivitetsområder fra steinalder. Det øvre torvlaget fjernes. Kvadratiske hull på ca. 40 x 40 cm spas, ofte helt ned til steril undergrunn eller fjell. Massene sålles i håndholdt såld med 4 mm rist. Det sålles helst i vann hvis det er tilgjengelig i nærheten. Når jordmassene er siktet bort kan funn, da i all hovedsak flint, sorteres ut.

Hele planområdet ble grundig synfart og overflaterregistrert, for om mulig å påvise automatisk freda kulturminner som fortsatt er synlige i markoverflaten. Samtidig ble det sett etter egnede plasser for prøvestikking.

Innmåling av prøvestikkene er gjort med CPOS, med RTK 3D fix oppløsning. Kartgrunnlaget er: WGS84 Sone 32N, Universal Transverse Merca.tor (UTM). Avvikene er ned mot 3 cm. Innmålingene er kartfesta. Kartutsnitt er integrert i rapporten.

DELTAGERE OG TIDSRUM

Registreringen foregikk den 23. mai 2018 og ble utført av Jan Berge og Morten Bertheussen. Rapport ved Morten Bertheussen, mai, juni 2019.

Været aldeles strålende på registreringsdagen.

UNDERSØKELSEN

TERRENGET

Skåruddalen Pukkverk ligger i vestsiden av et trangt, nord – sørorientert daldrag. Leirgrunnen er herjet av utallige raviner som ses som arrete render i åssidene. Nesten hele tiltaksområdet er eksisterende steinbrudd, med en smal, grønn rand i sør og vest. Deler av de grønne områdene var dekket av en voll og flere dype raviner gjorde at det var svært få kvadratmeter det var hensiktsmessig å prøvestikke i.

Høyden over havet er mellom 75 meter, nede i dalbunnen i øst og 113 meter oppe i åssiden i vest.

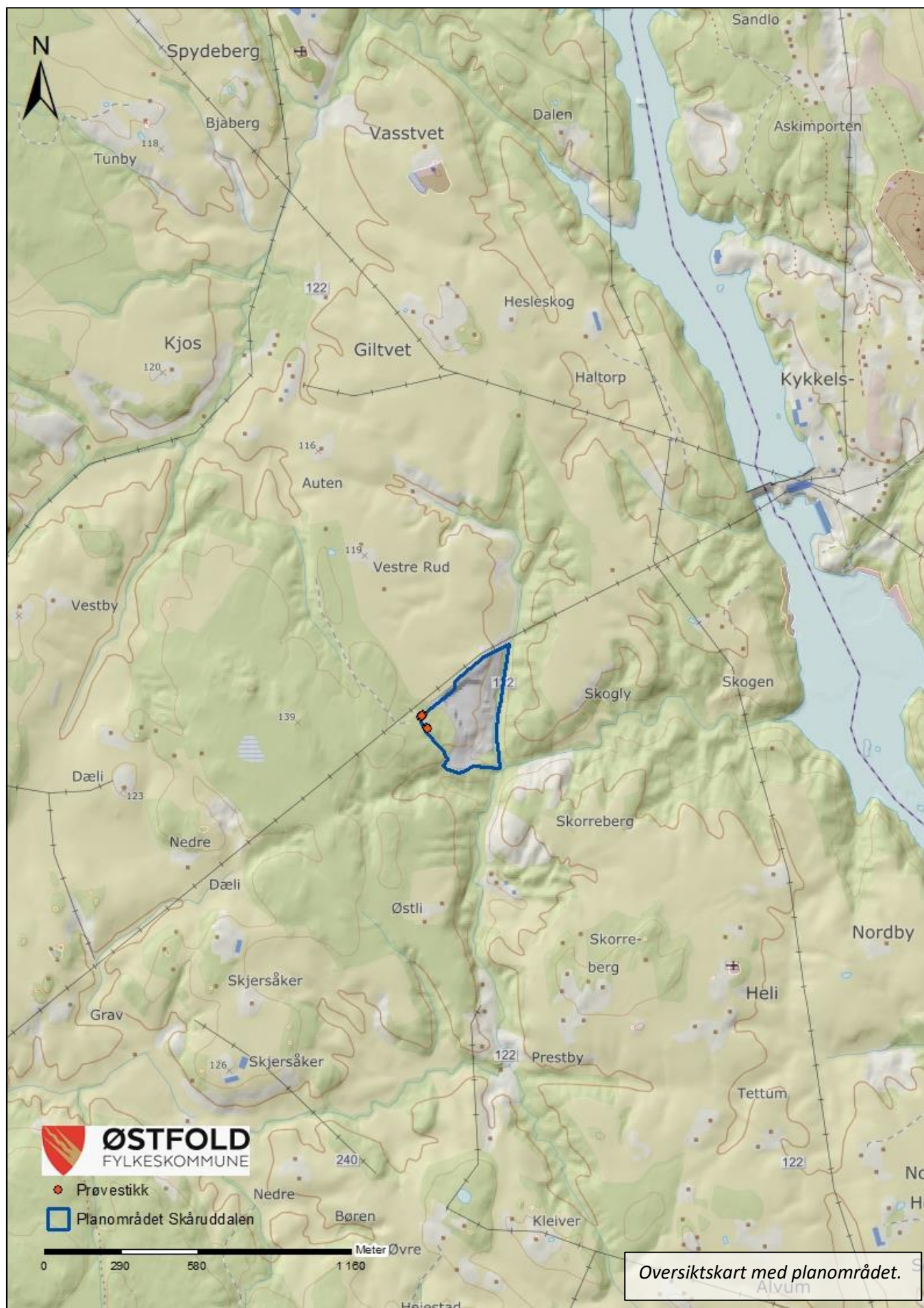
UNDERSØKELSEN

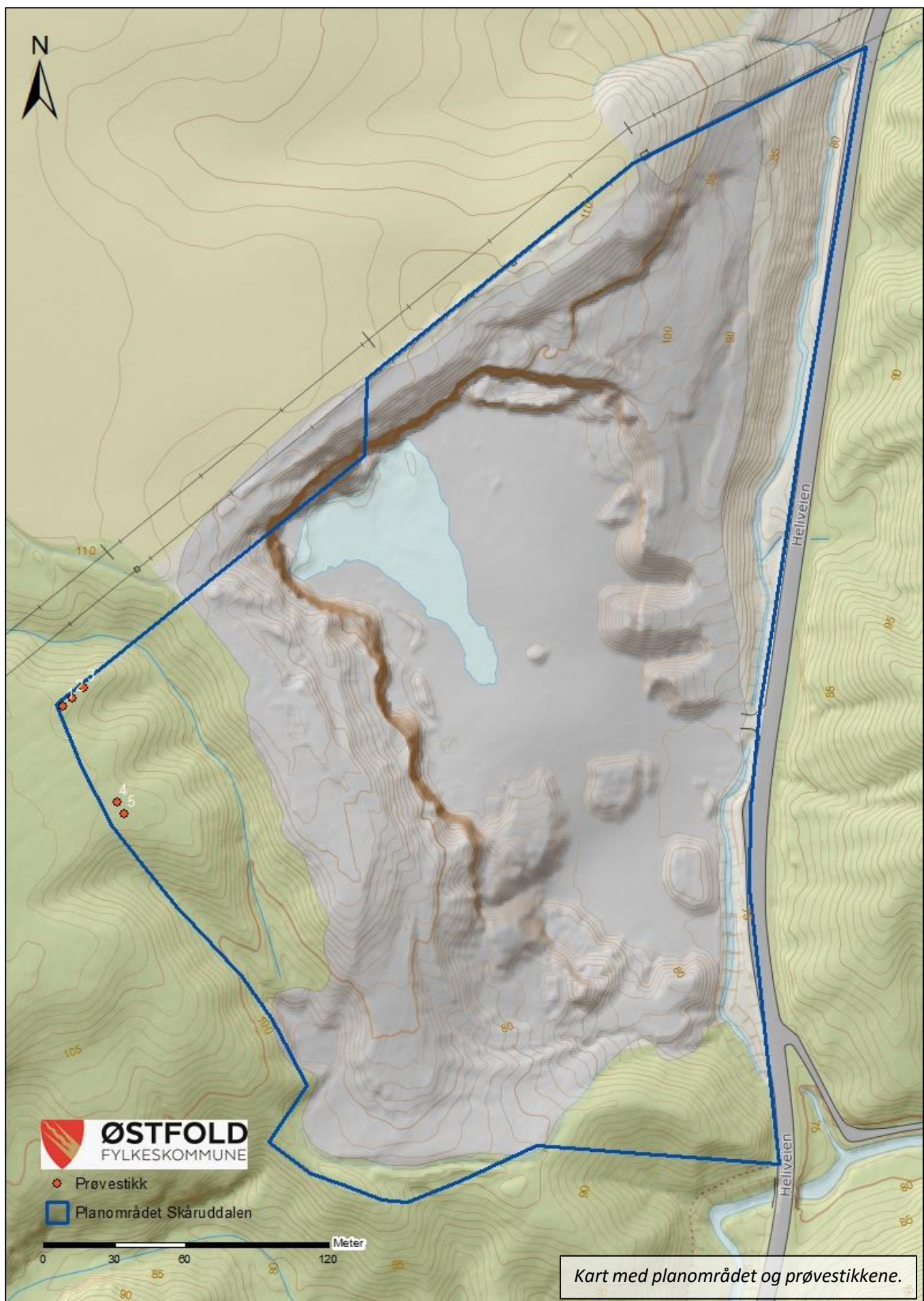
Vi synfarte de få «urørte» kvadratmeterne grundig, men så ingen synlige kulturminner. Fem prøvestikk ble gravd i leirholdig podsol. Såldemassene måtte knas gjennom såldene. Dette var ganske tidkrevende. Vi fant ingenting av interesse i prøvestikkene.

Leirvollen vest i planområdet. Mot sørvest.

Prøvestikk 2.

KONKLUSJON

Vi påviste ingen automatisk fredete kulturminner i planområdet.

11.6.2019

MORTEN BERTHEUSSEN

Feltarkeolog